

Bydgoszcz, 30 maja 2022 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.4.23.2021.SSz/HP

Pani
Agnieszka Witkowska
Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Kcyni

Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) - zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej” lub „ustawą” przekazuje niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniach 22, 25-26 listopada oraz 3 i 6 grudnia 2021 r. inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, przeprowadzili kontrolę problemową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kcyni, zwanym dalej „Ośrodkiem”, „MGOPS” bądź „jednostką kontrolowaną”.

Tematyka kontroli dotyczyła spraw formalno-prawnych, struktury zatrudnienia i kwalifikacji zawodowych kadry Ośrodka, a także:

1. Realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym:

- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- udzielania schronienia osobom tego pozbawionym;
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych oraz zasiłków celowych w odniesieniu do rodziny pana █████

2. Realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Celem kontroli było ustalenie stanu faktycznego w obszarze objętym tematyką kontroli, w tym ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków. Kontrolą objęto okres od dnia 01.01.2020 r. do dnia 22.11.2021 r.

Szczegółowe wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli. Przedmiotowy protokół w dniu 20.04.2022 r. został podpisany przez Kierownika jednostki podlegającej kontroli. Do protokołu jednostka nie wniosła zastrzeżeń.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kcyni jako jednostka organizacyjna Miasta i Gminy Kcynia posiada wymagane akty prawne niezbędne do jej funkcjonowania

tj. Statut, nadany uchwałą nr XXXIV/266/2021 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie nadania Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kcyni i Regulamin Organizacyjny, wprowadzony Zarządzeniem Nr 5/2019 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kcyni z dnia 1 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kcyni.

Na dzień rozpoczęcia kontroli w MGOPS w Kcyni do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej zatrudnionych było 8 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy z tego 1 pracownik przebywał na urlopie macierzyńskim.

Wyżej wymienieni pracownicy socjalni uprawnieni są do przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych. Jednostka realizuje zadania zlecone, zadania własne gminy oraz zadania własne o charakterze obowiązkowym.

Zgodnie z zaświadczeniem otrzymanym z Urzędu Miasta w Kcyni, liczba mieszkańców miasta i gminy na dzień 17.11.2021 r. wynosiła 12.896 osób z tego 12.693 osoby zameldowane na pobyt stały oraz 203 osoby zameldowane na pobyt czasowy. W związku z powyższym wymóg określony w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej został zachowany.

Zgodnie z art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej Kierownik Ośrodka posiada wydane przez Burmistrza upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy.

Na wniosek Kierownika zgodnie z art. 110 ust. 8 cyt. wyżej ustawy, upoważnienie w powyższym zakresie posiada również zastępca kierownika jednostki.

Kierownik Ośrodka oraz jego zastępca posiadają udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, spełniają zatem wymogi zawarte w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Ustalono, że kwalifikacje pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku są zgodne z zapisem art. 116 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Analiza dokumentacji wykazała, że pracownicy socjalni posiadają aktualne zakresy czynności, a z racji przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych otrzymują dodatek do wynagrodzenia w wysokości określonej w art. 121 ust. 3a cyt. wyżej ustawy. Dodatek nie jest wliczany do płacy zasadniczej, lecz stanowi jej uzupełnienie.

Organizacja pracy Ośrodka nie budzi zastrzeżeń. Podział liczby środowisk dla poszczególnych pracowników socjalnych jest racjonalny, dostosowany do ilości dodatkowych zadań, innych niż praca w terenie, wykonywanych przez zawodowe służby socjalne.

Jak ustalono, Kierownik MGOPS zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy złożył radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności jednostki za rok 2020 oraz przedstawił potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

W zakresie tematyki dotyczącej kierowania do domu pomocy społecznej (dps), dokonując analizy dokumentacji akt osobowych zwrócono szczególną uwagę na spełnienie wymogów, określonych w art. 54 ustawy o pomocy społecznej.

Poddana analizie dokumentacja losowo wybranych klientów pod względem formalnym jest kompletna i zawiera wszystkie wymagane przepisami dokumenty, stanowiące podstawę

przyznania świadczenia. Na podstawie badanych dokumentów dołączonych do wniosku, w tym zaświadczenia lekarskiego ustalono, że osoby spełniały przesłanki dotyczące skierowania do odpowiedniego dla nich typu domu.

W zakresie spełnienia wymogu określonego w art. 54 ust. 2a ustawy, dotyczącego okresu oczekiwania na umieszczenie w dps, w jednym przypadku zespół kontrolny stwierdził uchybienie, gdyż termin oczekiwania wynosił ok. pół roku. Kierownik jednostki złożył w tej kwestii wyjaśnienie.

Rodzinne wywiady środowiskowe przeprowadzane były przez pracowników Ośrodka w terminach zgodnych z § 3 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r., poz. 893). Aktualizacja rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadzana była zgodnie z wymogami określonymi w art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

W kwestii dotyczącej pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (suo) ustalono, że w roku 2020 wybór realizatorów suo dokonywany był przez Ośrodek w drodze postępowania o udzielenie zamówienia na usługi społeczne w 2021 r., w ramach którego, podzielono zamówienie na części dotyczące konkretnych typów usług, a następnie wyłoniono wykonawców zadania i zawarto z nimi umowy. Tryb udzielenia zamówienia odbywał się na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych.

Przeprowadzona przez zespół kontrolny analiza kwalifikacji zatrudnionych specjalistów świadczących suo wykazała, że były one zgodne z § 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).

Postępowanie odnośnie rozeznania zakresu potrzeb w badanych przypadkach nie budziło zastrzeżeń. W decyzjach administracyjnych poprawnie określono czas na jaki świadczenie zostało przyznane, niemniej zespół kontrolny zwrócił uwagę na fakt, iż w wydawanych decyzjach orzekano o przyznaniu suo w wymiarze określonej liczby godzin miesięcznie, bez wskazania konkretnych dni tygodnia świadczenia usług w danym miesiącu. Z treści § 2 umowy – zlecenia wynika, że świadczeniobiorca samodzielnie ustalał ze specjalistą szczegółowe terminy usługi tj. dni tygodnia oraz konkretne godziny suo. W ocenie zespołu kontrolnego może to powodować, niewystarczający nadzór Ośrodka nad świadczonymi przez specjalistę usługami.

Dalsza analiza akt wykazała, że w decyzjach administracyjnych nieprecyzyjnie określano rodzaj specjalistycznej usługi, biorąc pod uwagę nazewnictwo zawarte w rozporządzeniu w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Wskazywano natomiast specjalistę wykonującego daną usługę.

Na podstawie analizy decyzji administracyjnych stwierdzono, że ośrodek poprawnie ustalał wskaźnik odpłatności za specjalistyczne usługi w oparciu o dane dotyczące dochodu danej rodziny. Porównano ilość faktycznych godzin zrealizowanych usług wynikających z „wykazu zrealizowanych godzin w okresie rozliczeniowym” z przelewami kwot stanowiących odpłatność za suo w danym miesiącu dokonywanymi przez Dział Księgowości Jednostki do Wydziału Finansów i Budżetu Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy. Analiza

nie wykazała nieprawidłowości w tym zakresie. Przekazywane na rachunek dochodów skarbu państwa kwoty odpłatności były zgodne z kosztami i ilością godzin zrealizowanych usług specjalistycznych w danym środowisku.

Dalsza analiza wykazała, że w jednym przypadku karta pn. „wykaz zrealizowanych godzin w okresie rozliczeniowym” za miesiąc marzec 2021 r. zawierała skreślenia w kolumnie „liczba godzin” i „podpis chorego lub członka rodziny”. Kierownik jednostki kontrolowanej złożył wyjaśnienie w tej sprawie o następującej treści: „Specjalista ██████████ na wykazie godzin zrealizowanych u Pani (...) omyłkowo wpisała 20 h miesięcznie. Później te godziny zostały przez nią skreślone i poniżej została wpisana całkowita liczba godzin zrealizowanych w rodzinie z podpisem specjalisty tj. 16 godzin miesięcznie, zgodnie z wydaną decyzją. ██████████ złożyła podpis przy naniesionej zmianie poniżej tabeli. Pracownik socjalny przyjmujący wykaz godzin ustalił, że faktyczna liczba godzin zrealizowanych w marcu 2021 r. wynosiła 16.”

Czynności kontrolne obejmowały również swoim zakresem prawidłowość udzielania schronienia osobom jego pozbawionym. Ustalono, iż na terenie miasta i gminy Kcynia nie funkcjonuje żadna placówka udzielająca tymczasowego schronienia. W okresie objętym kontrolą jednostka realizowała to zadanie w oparciu o umowy zawierane ze Stowarzyszeniem „Jesień” w Nowym Jasińcu na świadczenie schronienia z usługami opiekuńczymi oraz z Kujawsko-Pomorskim Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu „Judym” na świadczenie schronienia w schronisku dla osób bezdomnych. Ośrodek zabezpiecza również nagle potrzeby mieszkańców gminy w zakresie udzielenia schronienia posiadając umowę, zawartą z Kujawsko-Pomorskim Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu „Judym” której przedmiotem jest gotowość do udzielenia schronienia w noclegowni w Kołaczkwie.

Analiza losowo wybranych akt osób, którym udzielono schronienia w badanym okresie wykazała, iż jednostka prawidłowo kompletuje wymaganą dokumentację. Przyznanie pomocy poprzedzone jest rodzinnym wywiadem środowiskowym. Ustalono, iż osoby objęte schronieniem kwalifikowały się do tej formy pomocy zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej.

Z osobami, którym udzielono schronienia w schronisku dla osób bezdomnych zawierano kontrakt socjalny, który jest dokumentem obligatoryjnym w przypadku tej formy pomocy, zgodnie bowiem z zapisem art. 48a ust. 2 schronisko jest przeznaczone dla tych osób bezdomnych, które chcą podjąć działania mające na celu ich aktywizację, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. Analiza dokumentów wykazała jednak, iż nie wszystkie kontrakty zawierały wystarczające zapisy działań, które byłyby ukierunkowane na aktywizację osoby bezdomnej. Ocena kontraktu dokonywana była w wyznaczonym przez pracownika socjalnego terminie, za wyjątkiem sytuacji, gdy klient opuszczał schronisko i kontakt z nim był utrudniony bądź bezskuteczny.

Każde postępowanie zakończono wydaniem decyzji administracyjnej. W podstawach prawnych niektórych decyzji administracyjnych błędnie uwzględniano art. 8 uops, który dotyczy świadczeń pieniężnych, natomiast udzielenie schronienia jest świadczeniem niepieniężnym.

W zakresie terminowości prowadzonych spraw nie stwierdzono uchybień. Decyzje administracyjne doręczane były adresatom w sposób zgodny z zapisami określonymi w kpa.

Odpłatność za pobyt w placówkach zapewniających tymczasowe schronienie w badanym okresie naliczana była na podstawie Uchwały Nr XV/138/2019 Rady Miejskiej w Kcyni z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, w tym w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i mieszkaniach chronionych dla osób, których gminą właściwą miejscowo jest Gmina Kcynia. Zespół kontrolny nie stwierdził nieprawidłowości w naliczaniu klientom odpłatności za pobyt w placówkach udzielających tymczasowego schronienia.

W zakresie pomocy udzielanej rodzinie pana █████ ustalono, iż rodzina objęta jest przez Ośrodek kompleksowym wsparciem już od wielu lat. Udzielane są zarówno świadczenia pieniężne jak i niepieniężne, stosownie do możliwości finansowych gminy. Pomimo wysiłków podejmowanych przez pracownika socjalnego, współpraca z rodziną jest trudna i nie przynosi efektów. Małżonkowie są osobami roszczeniowymi, wykazującymi długotrwałą bierność zawodową, negatywnie nastawionymi do pracy Ośrodka. Kontrola wykazała, iż jednostka działa w ramach swoich kompetencji i uprawnień, w związku z czym nie wnosi się zastrzeżeń to prawidłowości udzielanej pomocy w środowisku pana █████

W trakcie kontroli we wszystkich analizowanych decyzjach administracyjnych stwierdzono nieprawidłowość we właściwym oznaczeniu organu administracji publicznej jakim jest Burmistrz Kcyni. W miejscu przeznaczonym na oznaczenie organu widnieje, zamiast Burmistrza Kcyni, nazwa Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kcyni, który nie posiada statusu organu.

Dalsze postępowanie kontrolne wykazało, że w analizowanych decyzjach dotyczących suo, kierowania do dps oraz udzielania schronienia jednostka w podstawie prawnej zawierała art. 108 § 1 kpa. Należy zwrócić uwagę, że ustawa o pomocy społecznej nie przewiduje przypadków obligatoryjnego nadawania rygoru natychmiastowej wykonalności decyzjom o przyznaniu świadczeń z pomocy społecznej. Zapis art. 108 § 1 kpa stanowi, że decyzji, od której służy odwołanie, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, gdy jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami bądź też ze względu na inny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes strony. Jednocześnie nadmienia się, iż możliwość przyspieszenia postępowania administracyjnego i realizacji decyzji daje art. 127a kpa, zgodnie z którym w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, Wojewoda Kujawsko-Pomorski ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą **pozytywnie z uchybieniami**¹.

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna nieprawidłowościami, negatywna (Zarządzenie nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 grudnia 2017 r.). Przez uchybienie – należy rozumieć odstępstwo

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, przekazując powyższe uwagi i wnioski, Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca jednostce kontrolowanej:

1. W decyzjach administracyjnych w sprawie suo precyzyjnie określać rodzaj specjalistycznej usługi, zgodnie z nazewnictwem zawartym w rozporządzeniu w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych

Termin wykonania: na bieżąco

2. W celu zwiększenia efektywności kontroli Ośrodka nad realizacją suo, określać w decyzjach administracyjnych dni tygodnia, w których mają być świadczone specjalistyczne usługi, bądź wprowadzić miesięczny harmonogram zawierający konkretne dni tygodnia świadczenia usługi w uzgodnieniu z klientem, specjalistą i Ośrodkiem.

Termin wykonania: na bieżąco

3. Nadawać decyzjom rygor natychmiastowej wykonalności, w trybie art. 108 kpa wyłącznie w przypadku występowania przesłanek wskazanych w ww. przepisie prawa. Szczegółowo uzasadniać zastosowanie rygoru w wydanych decyzjach poprzez odniesienie się do konkretnych faktów i dowodów, które organ uwzględnił przy rozpatrzeniu sprawy

Termin wykonania: na bieżąco

4. W procedurze kierowania do domu pomocy społecznej, przestrzegać wymogu określonego w art. 54 ust. 2a ustawy o pomocy społecznej, dotyczącego przewidywanego terminu oczekiwania na umieszczenie w całodobowej jednostce

Termin wykonania: na bieżąco

5. Na decyzjach administracyjnych stosować pieczęć organu, którym jest Burmistrz Kcyni

Termin wykonania: na bieżąco

6. Zapisy działań, do których zobowiązuje się w kontrakcie socjalnym osoba skierowana do schroniska, określać pod kątem aktywizacji, wyjścia z bezdomności i uzyskania samodzielności życiowej klienta.

Termin wykonania: na bieżąco

7. W decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie schronienia podawać prawidłowe podstawy prawne.

Termin wykonania: na bieżąco

Pouczenie:

1. Zgodnie z art. 128 ustawy o pomocy społecznej kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego.

od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość – należy rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

2. O sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego.
3. W przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych zostanie wszczęte postępowanie administracyjne, zgodnie z art. 130 ust. 1 i 131 ustawy o pomocy społecznej.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

Do wiadomości:

1. Pan
Marek Szaruga
Burmistrz Kcyni
2. a/a.

